

Spørgsmål fra informationsmøde 4. januar om Vandressourcecenter

Strukturanalyse 2018-2019 og strukturplan 2024

1. Hvorfor kun ét anlæg?

Stigende befolkninger og skærpede krav til rensning for næringsstoffer og bl.a. medicinrester, krav om grøn omstilling af vandsektoren og begrænsning af klimaaftryk betyder, at driften af de nuværende renseanlæg ikke kan fortsætte uændret i fremtiden. Novafos konklusion på baggrund af strukturanalysen fra 2019 var, at det var billigst og bedst for miljøet at erstatte ni eksisterende renseanlæg med ét nyt renseanlæg. De ni eksisterende renseanlæg har det til fælles, at de i dag udleder spildevand enten direkte eller via vandløb til Roskilde Fjord. Novafos planlægger er opføre et tilsvarende anlæg i den østlige del af forsyningsområdet med udløb af rensset spildevand til Øresund.

Et nyt, fælles vandressourcecenter skal:

- Rense spildevandet bedre for vandmiljøet
- Være et energiproducerende anlæg, der udnytter spildevandets potentiale til f.eks. grøn fjernvarme (kan producere fjernvarme til ca. 5.300 boliger)
- Reducere udledning af drivhusgasser
- Udnytte ressourcer i spildevandet, f.eks. fosfor

Det betyder, at et nyt, fælles vandressourcecenter udover, at rense spildevandet bedre og mere effektivt end de eksisterende renseanlæg, også vil være et vigtigt bidrag for at opnå kommunernes og statens klimamål om CO₂-reduktioner og neutralitet.

2. Kan spildevandet fra Hornsherred pumpes et andet sted hen, så det ikke skal under fjorden?

I princippet er det muligt at gøre dette. Men eftersom vi vil rense bedre og opnå alle de andre fordele ved et vandressourcecenter (som f.eks. energiproduktion og minimeret udledning af drivhusgasser), er planen lige nu at inkludere spildevandet fra de tre af vores renseanlæg på Hornsherred som i dag udleder mod Roskilde Fjord (Hyllingeris, Tørslev og Neder Dråby). Der er således ikke andre steder at pumpe spildevandet hen, medmindre, at de tre renseanlæg ikke tages med i det nye, fælles vandressourcecenter.

At medtage renseanlæggene i det nye, fælles vandressourcecenter vil være den bedste løsning for både økonomien og miljøet.

3. Hvorfor udløb ud i Roskilde Fjord? – Brug det som løftestang for vandkvaliteten i Roskilde Fjord

Det nye vandressourcecenter skal erstatte ni eksisterende renseanlæg, der renser spildevand fra Frederikssund, Egedal samt dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner. Det rensede spildevand fra de ni renseanlæg ledes i dag ud i Roskilde Fjord. Der ændres således ikke på, at udløb af det rensede spildevand også med et nyt vandressourcecenter er til Roskilde Fjord.

- I Frederikssund Kommune udleder Slingerup Renseanlæg til Græse Å, som løber ud i Roskilde Fjord, mens Frederikssund, Neder Dråby, Tørslev og Hyllingeris renseanlæg udleder direkte til fjorden.
- I Ballerup Kommune udleder Måløv Renseanlæg til Jonstrup Å, hvorfra vandet løber til Værebros Å og derefter til Roskilde Fjord.
- I Egedal Kommune udleder Slagslunde Renseanlæg til Spangebæk, Stenløse Renseanlæg udleder til Stenløse Å og Ølstykke Renseanlæg udleder i Salsmosegrøften. Alle tre vandløb løber til Værebros Å og derfra til Roskilde Fjord.

Det nye vandressourcecenter skal rense spildevandet bedre end de eksisterende renseanlæg i dag gør. Forureningen til Roskilde Fjord og vandløb fra renseanlæg skal reduceres, fordi målsætningerne for vandmiljøet ikke er opfyldt i dag.

4. De eksisterende renseanlæg – fornuftigt at bruge dem til vandhåndtering.

De eksisterende renseanlæg vil i fremtiden komme til at spille en vigtig rolle som bassiner for regnvand. De ni eksisterende renseanlæg skal ombygges til pumpestationer og bassiner. Pumpestationerne skal pumpe spildevandet videre til det nye vandressourcecenter. Bassinerne bliver

en del af kommunernes klimatilpasning, fordi spildevand opblandet med regnvand fra fællessystemerne her kan tilbageholdes under store regnskyl. Det kan være med til at reducere overløb til vandløb og Roskilde Fjord og forbedre vandmiljøet. Det er både bæredygtig anvendelse af de gamle renseanlæg og fremsynet klimatilpasning.

Kommunerne og Novafos skal drøfte, hvordan arealer, som ikke skal bruges til bassiner, fremover kan udnyttes.

5. Hvilken betydning får det for åerne?

Et nyt vandressourcecenter betyder, at der kommer mindre vand i vandløbene. Udledninger fra de eksisterende renseanlæg til vandløb bliver stoppet, og i stedet vil det urensede spildevand blive ledt i rør under jorden til rensning på vandressourcecenteret. Der vil komme færre overløb af urensede spildevand blandet med regnvand, da bassiner på de eksisterende renseanlæg kan bruges til at tilbageholde regnvand, som kan forebygge overløb. I miljøvurderinger skal Novafos undersøge, hvad det betyder for vandløbene, at vandmængden reduceres. Det skal også undersøges, om der er behov for indsatser, der kan forebygge eller begrænse vandressourcecenterets påvirkning af miljøet.

6. Kan det svare sig med alt det pumpebehov?

I miljøvurderingen af Plan for ny rensestruktur for de fem kommuner (Strukturplan) vil energiforbruget fra drift af de eksisterende renseanlæg blive sammenlignet med driften af det fælles vandressourcecenter, inkl. pumpning af spildevandet frem til centeret.

7. OBS på havplanen – kan produkt fra renseanlægget bruges til foder til muslinger i Isefjord?

Novafos er ikke bekendt med potentialerne for at bruge restprodukter fra renseanlæggene til foder til muslinger. Men hvis der er et sådant potentiale, er det da en spændende ide.

Placeringsanalyse

8. Området nord for Vinge – hvad er det mørke området midt i arealet på ortofoto?

Det mørke område er en lavning i landskabet, som formentlig i perioder også er lidt vådt. Både øst og vest for det mørke område er der §3 beskyttet natur i form af hhv. en mose og et mindre sø. Lavningen indgår i det dyrkede areal i dag. Lavningen og de to §3 beskyttede naturområder forhindrer ikke placering af vandressourcecenter. De to §3 naturområder er ikke med i afgrænsningen af området til vandressourcecenter og lavningen kan håndteres enten ved bearbejdning af terrænet eller ved at etablere anlægget uden om arealet.

9. Hvorfor vise en Hillerød-løsning, hvis det ikke er sådan, anlægget kommer til at se ud?

Solrødgård Klima- og Miljøpark er et godt eksempel på et område med et renseanlæg, som kan mere end at rense spildevandet effektivt. På Solrødgård Klima- og Miljøpark er forsyningstekniske anlæg tænkt sammen med natur og rekreative områder. Foruden renseanlægget ligger også genbrugsstationen Solrødgård samt Solrødgård Klima- og miljøcenter, hvor der er kundeservice, laboratorium, undervisningslokaler, administration mm. Renseanlægget på Solrødgård er overdækket, og taget fungerer som et rekreativt element, hvor man kan gå op og se ud over området. Det giver rekreativ værdi. Samtidig betyder den fulde overdækning, at udvidelse af anlægget er mindre fleksibelt. Derudover er det en løsning med stor klimabelastning, da der bl.a. er brugt store mængder beton til at overdække renseanlægget.

Solrødgård kan dog fungere som inspiration til at tænke nyt om vores syn på og brug af arealer til spildevandsrensning. Samtidig viser anlægget også, at et moderne renseanlæg ikke lugter og støjer, men kan bidrage til nogle omgivelser af rekreativ værdi, der indbyder til ophold.

Det fælles vandressourcecenter skal tilpasses den konkrete placering. Der er ikke truffet beslutninger om, hvordan anlægget skal se ud eller om de rekreative værdier. Men Novafos har ambitioner om at skabe et anlæg af høj arkitektonisk værdi og med indbydende rammer, som kan danne grundlag for at fortælle om ressourcegenanvendelse og vise, hvordan Novafos kan bidrage til en bæredygtig fremtid.

Denne ambition deler Frederikssund Kommune.

10. Den visuelle påvirkning for Sundbylille – kan man regne med, at skovstykket bliver? Byg en støjvold til Sundbylille.

Skovstykket øst for det potentielle område til placering nord for Vinge er ejet af en anden lodsejer end lodsejeren til selve arealet for placering af anlægget. Frederikssund Kommune kender ikke ejerens nuværende planer for skovstykket.

Træffer Byrådet i Frederikssund Kommune beslutning om, at placering af vandressourcecenteret skal være ved området nord for Vinge, vil Frederikssund Kommune og Novafos se ind i de nærmere muligheder og gå i dialog med lodsejerne. I den foreløbige tidsplan skal der i perioden 2025-2027 arbejdes med anlæggets arkitektur og omgivelserne. I denne proces vil der foregå inddragelse af interesserede borgere. Det er først i denne del af processen, at den nærmere visuelle påvirkning og eventuelle foranstaltninger vil blive kvalificeret.

Frederikssund Kommune ønsker, at der sammen med Novafos indgås i dialog med interesserede borgere om, hvordan vandressourcecenteret og omgivelserne kan indrettes med hensyn til naboer og besøgende på anlægget.

11. Forklaring på 200 m grænse til boliger – hvad hvis den blev sat til 300 m?

Der er ingen officielle krav til afstanden mellem boligområder og renseanlæg. I placeringsanalysen er der taget hensyn til afstand til boligområder og også til afstand og antallet af boliger i det åbne land. Som en metode til at sikre en vis afstand til boligområder, er der indarbejdet en buffer på 200 meter omkring boligområder og landsbyer. For to af de tre placeringer ligger der enkelte boliger inden for 200 m af det potentielle placeringsområde. Afstanden til boligområder og landsbyer er for alle tre placeringer mere end 200 m.

12. Hvorfor placering ved Idrætsbyen? Hvordan stemmer det overens med ambitioner og potentielle udvidelsesmuligheder for Idrætsbyen?

Området er vurderet blandt de bedst egnede arealer i placeringsanalysen. Derfor er arealet med i den politiske behandling om placering af fælles vandressourcecenter.

Området er beliggende nord for Idrætsbyen. Mellem området og Idrætsbyen løber Sillebro Å. Placering af vandressourcecenter vil ikke påvirke udviklingsmulighederne for Idrætsbyen, der på nuværende tidspunkter har store arealer lokalplanlagt, som endnu ikke er udnyttet.

Placering af vandressourcecenteret ved syd for Ågade giver nogle potentialer for synergi med kommunens genbrugsplads ift. at sammentænke formidling og læring om ressourcer, forbrug og genanvendelse.

Det kan indgå som en del af det oplevelsescenter, der er potentiale for at etablere som en del af vandressourcecenteret ved placering ved Ågade. I det ligger et anlæg af høj arkitektonisk værdi og indbydende rammer, som danner ramme om af kunne formidle om vandets kredsløb (kobling til Sillebro Å) og resourcegenanvendelse. Novafos finansierer skole- og besøgscenter samt indbydende rammer med stiforbindelser og et anlæg af arkitektonisk høj kvalitet.

13. Hvorfor er området i erhvervsområdet i Vinge Nord taget ud?

Området i den nordlige del af Vinge, inden for erhvervsområdet, er taget ud som en mulig placering, på baggrund af den politiske proces i forbindelse med behandling af strukturanalysen i august 2020. Området blev taget ud idet arealet er udlagt til erhverv. Frederikssund kommune har meget få erhvervsjorde, hvorfor det er vigtigt at sikre jord til fremtidige erhverv.

Der er stor efterspørgsel på erhvervsarealer. Da et vandressourcecenter ikke er erhverv, men et teknisk anlæg, kan det placeres uden for erhvervsområder. Det kan erhvervsvirksomheder som udgangspunkt ikke. Derved optager vandressourcecenteret ikke areal, der kunne bruges som eftertragtet erhvervsjord.

14. Hvorfor ser afgrænsningen ud, som den gør for området nord for Vinge?

Afgrænsningen af området nord for Vinge har to skrå sider mod hhv. syd og nord. Den nordlige grænse skæres af højspændingsledninger, hvor der ikke må etableres byggeri under. Grænsen mod syd er Fingerplanens grænse mellem det ydre storbyområde og det øvrige hovedstadsområde. Der må som udgangspunkt ikke planlægges på tværs af grænsen mellem det øvrige hovedstadsområde og det ydre storbyområdes landområde. Derfor kan anlægget ikke umiddelbart placeres længere mod syd. Placering vil blive konkretiseret i forbindelse med udarbejdelse af lokalplanen.

Udseende og indhold

15. Kommer der biogasanlæg ved anlægget også? (Frygt for det)

Indtil videre er det planen at udnytte metanen, som dannes ved forgasning af spildevandsslammet til produktion af biogas. Biogassen kan udnyttes som energikilde direkte på renseanlægget.

16. Hvordan kommer anlægget til at se ud? Særligt ift. det rekreative?

Udseendet på vandressourcecenteret er ikke projekteret endnu. Udseende og indretning af anlægget vil afhænge af, hvor det skal placeres, da der skal ske indpasning til det valgte område.

I den foreløbige tidsplan skal der i perioden 2025-2027 arbejdes med anlæggets arkitektur og omgivelserne. I denne proces vil der foregå inddragelse af interesserede borgere. Det er først i denne del af processen, at den nærmere visuelle påvirkning og eventuelle foranstaltninger vil blive kvalificeret.

Frederikssund Kommune ønsker, at der sammen med Novafos indgås i dialog med interesserede borgere om, hvordan vandressourcecenteret og omgivelserne kan indrettes med hensyn til naboer og besøgende på anlægget.

17. Varmetab ift. fjernvarme?

Alle tre potentielle placeringer ligger centralt i forhold til fjernvarmenettet, så det vil kunne svare sig at udnytte overskudsvarmen til fjernvarme.

18. Hvorfor graves de høje tanke på 25 m ikke ned?

Projektering af det nye vandressourcecenter forventes tidligst igangsat i starten af 2025.

Beslutningerne om anlæggets udformning, og dermed tankenes højde, tages således først i løbet af 2025-27, og vil afhænge af en lang række tekniske overvejelser, men også udtryksmæssige/arkitektoniske.

Økonomi

19. Hvordan bliver finansieringsmodellen med de andre kommuner? Udgifter/fordeling mellem kommunerne, når nu Frederikssund tager anlægget?

Novafos forventer, at anlægget finansieres via Kommunekredit som et langfristet lån (ligesom alle andre Novafos-investeringer). Omkostningerne vil blive fordelt mellem kommunerne i henhold til en fordelingsnøgle baseret på hvor meget spildevand kommunerne 'leverer' til anlægget (Frederikssunds andel er omkring 40%). Lånet finansieres via taksterne over hele lånets løbetid.

20. Økonomien bag analysen?

I placeringsanalysen er gennemført en overordnet vurdering af prisen på ledninger fra de eksisterende renseanlæg til vandressourcecenteret og udløbsledning til Roskilde Fjord. Samt af prisen på etablering af selve vandressourcecenteret. Beregningerne er behæftet med usikkerhed og det konkrete udledningspunkt afklares i forbindelse med udarbejdelse af udledningstilladelse og miljøvurdering af det konkrete projekt (VVM).

21. Ændrer det på prisen for spildevand? Og ændres der på takststrukturen – den er pt. forskellig alt efter, hvilken kommune, man bor i?

Ja, opførelse af et vandressourcecenter er en omkostning som vil påvirke prisen på spildevand. Men den vil blive afskrevet over op til 50 år, så der vil ikke komme en pludselig og meget høj stigning. Der er pt. ikke konkrete planer om at ændre på takststrukturen i Novafos-kommunerne. Hvis vandressourcecenteret ikke etableres, skal Novafos modernisere de eksisterende renseanlæg og opdatere dem til fremtidens myndighedskrav. Det vil også kunne påvirke spildevandstaksterne.

Opkøb og overtagelse

22. Hvornår vil Novafos overtage jorden?

Sandsynligvis indenfor et par år, så geotekniske forundersøgelser mv. kan opstartes under projekteringen.

23. Hvis området nord for Vinge, så en opfordring til Novafos om at opkøbe et større areal og etablere et rekreativt område som en øvre grøn ring om Vinge.

Det er en interessant idé, som vi sammen med kommunen vil overveje.

Planlægnings- og anlægsfase

24. Materialer til anlægget, herunder grus – skal det komme fra Frederikssund?

Vi er stadig langt fra anlægsfasen, og vi ved derfor endnu ikke hvilke materialer, der bliver brug for i hvilket omfang, og derfor kan vi heller ikke vurdere, om det er en god ide eller ej at anvende lokale materialer.

25. Forslag om at udnytte gravearbejdet til de mange ledninger og rør til at etablere stier, rekreative ruter og beplantning. Desuden forslag om et åbnet udløb til Roskilde Fjord.

Det er en spændende ide, men indtil videre er planen at lægge de lange stræk med transportledninger til vandressourcecenteret langs større veje. Derved vil vi forstyrre mindst muligt, sammenlignet med hvis vi skulle lægge ledninger hen over marker, gennem skov eller igennem mindre byer.

26. Forslag om, at lokalplanen for anlægget favner et større område og ser på sammenhænge til omkringliggende område.

Det er en dialog, som Novafos og Frederikssund Kommune vil tage, når der er fundet en placering. I en kommende lokalplanproces vil der være mulighed for tage et større areal ind i planlægningen, hvis det giver mening ift. at give mulighed for at skave et større sammenhængende område. Novafos er ikke afvisende overfor at se på mulighed for at opkøbe større areal, hvis det giver mening i den konkrete kontekst.

Trafik ifm. Etablering af motorvejen og fjernvarme

27. Trafikken i forbindelse med motorvejen – hvor kommer ramperne?

I forbindelse med etablering af Frederikssundmotorvejen skal der etableres ramper ved den nuværende rundkørsel ved Ågade/Frederikssundsvej. Fra Vinge og Strandvangen i Frederikssund bliver der mulighed for at benytte disse ramper via en ny forbindelsesvej fra Haldor Topsøe Park til ramperne ved Ågade.

28. Hvordan går det med planerne for fjernvarme til Slangerup?

I Frederikssund Kommunes strategiske varmeplan opfordrer kommunen forsyningsselskaber om hurtigst muligt at indsende projektforslag for etablering af fjernvarme i Slangerup. Frederikssund Kommune har ikke modtaget projektforslag om etablering af fjernvarme i Slangerup endnu.

Adgang til materialer og analyserne bag

29. Kan borgerne få adgang til at læse strukturanalysen?

Strukturanalysen fra 2018-2019 blev behandlet i Byrådet i Frederikssund Kommune i august 2020, hvor Byrådet tog strukturanalysen til efterretning og satte gang i undersøgelse af, hvor vandressourcecenteret kan placeres.

Strukturanalysen kan findes på Novafos' projekthjemmeside for Fælles vandressourcecenter Roskilde Fjord. Link til hjemmesiden: <https://novafos.dk/vandressourcecenter-roskilde-fjord>